



Academic Article

FOOTBALL: HOW THE TACTICAL PRINCIPLES ARE IMPORTANCE TO GAME PLAY?

ฟุตบอล: หลักการทางยุทธวิธีมีความสำคัญต่อการเล่นอย่างไร

Received: February 1, 2023

Revised: September 4, 2023

Accepted: November 21, 2023

Natanat Yaibua^{1*} and Deotdul Togiri²

นฐันธย์ ไยบัว^{1*} และเทอดทูล โตศิริ²

¹Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Mai 50300, Thailand

²Rajamangala University of Technology Lanna Tak, Tak 63000, Thailand

¹มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

²มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

*Corresponding Author, E-mail: mr.pairoj@rmutl.ac.th

Abstract

This article aims to build understanding on strategic knowledge in playing football based on basic tactical principles. The objective is to review the importance of tactical principles, basic concepts of tactical principles as well as model in presenting tactical principles in football playing. This knowledge can be used to develop a football team to give players a tactical understanding and a model that can be used as a tool for evaluating, complimenting or giving advice for the players to improve decision-making and problem solving correctly.

Keyword: Skill, Tactical, Tactical Principle, Principle of Play

บทคัดย่อ

บทความนี้ต้องการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ความรู้ด้านยุทธวิธีของการเล่นฟุตบอลบนพื้นฐานหลักการทางยุทธวิธี โดยมุ่งหมายเพื่อเป็นการทบทวนเกี่ยวกับความสำคัญของหลักการทางยุทธวิธี แนวคิดพื้นฐานของหลักการทางยุทธวิธี และวิธีการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาหลักการทางยุทธวิธี รวมทั้งเสนอแบบจำลองหลักการทางยุทธวิธีในการเล่นฟุตบอล เป็นความรู้ที่สามารถนำไปพัฒนาทีมฟุตบอลให้ผู้เล่นมีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางยุทธวิธีและเป็นรูปแบบที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินเพื่อชมเชยหรือให้คำแนะนำปรับปรุงการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์การเล่นแก่ผู้เล่นอย่างถูกต้อง

คำสำคัญ: ทักษะ ยุทธวิธี หลักการทางยุทธวิธี หลักการเล่น

บทนำ (Introduction)

ฟุตบอลเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมโดยทั่วไปค่อนข้างสูง สามารถดูได้จากจำนวนชาติสมาชิกของสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (Federation International Football Association) หรือฟีฟ่า (FIFA) ที่มี 211 ประเทศ (Statista, 2022) ซึ่งมากกว่าประเทศสมาชิกสหประชาชาติ (United Nation) หรือยูเอ็น (UN) ที่มี 193 ประเทศ ผู้คนจึงให้ความสนใจชมการแข่งขัน ทำความเข้าใจกับการเล่นเพื่อเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นกิจกรรมพัฒนาสุขภาพร่างกาย เป็นกิจกรรมนันทนาการ หรืออาจฝึกซ้อมอย่างจริงจังเพื่อเป็นนักกีฬาฟุตบอลทั้งในเชิงสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพ อย่างไรก็ตาม ยังมีนักฟุตบอลที่ฝึกวิธีการด้านทักษะกีฬาฟุตบอลได้อย่างเชี่ยวชาญแต่ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเล่นได้ เป็นนักฟุตบอลที่ไม่มีความเข้าใจในหลักการทางยุทธวิธีซึ่งอาจเป็นเพราะไม่เห็นความสำคัญหรือผู้ฝึกสอนไม่ใส่ใจที่จะนำมาฝึกซ้อม นักฟุตบอลเหล่านี้จะไม่สามารถพัฒนาขึ้นมาเล่นฟุตบอลในระดับสูงได้เพราะขาดทักษะการตัดสินใจซึ่งเป็นทักษะที่เป็นความสามารถของนักกีฬาในการรวบรวมข้อมูลที่มีในสภาพแวดล้อมของการเล่นด้วยความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกตามหลักการทางยุทธวิธีเพื่อเลือกการดำเนินการที่เหมาะสมที่ต้องการ (Baker et al., 2003) ดังนั้น สิ่งที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับฟุตบอลที่เหมาะสมต่อนักฟุตบอลเหล่านี้จึงเป็นเรื่องแนวคิดของวิธีการด้านทักษะส่วนบุคคลที่จะนำไปใช้ประกอบหลักการการเล่นที่เป็นยุทธวิธีการเล่นเป็นทีมซึ่งเป็นทักษะในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ของการเล่น (Clemente & Rocha, 2013)

การนำเสนอเนื้อหาในบทความนี้เป็นการนำเสนอที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะฟุตบอลด้านหลักการทางยุทธวิธีเพื่อให้ผู้เล่นรับรู้ถึงความสำคัญและเข้าใจต่อหลักการการเล่น ซึ่งเป็นยุทธวิธีพื้นฐานที่จะนำมาใช้ในการเล่นเมื่อทีมเป็นฝ่ายรุกและเมื่อทีมเป็นฝ่ายรับที่ทีมใช้เล่นร่วมกันให้สอดคล้องตามกลยุทธ์ รวมทั้งวิธีการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาหลักการทางยุทธวิธีแก่ผู้เล่น ซึ่งสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาทีมฟุตบอลให้ผู้เล่นมีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางยุทธวิธีของฟุตบอล และเป็นรูปแบบที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินเพื่อชมเชยหรือให้คำแนะนำปรับปรุงการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์การเล่นแก่ผู้เล่นอย่างถูกต้อง

ความสำคัญของหลักการทางยุทธวิธีฟุตบอล

หลักการทางยุทธวิธีเกิดขึ้นจากโครงสร้างทางทฤษฎีที่เป็นตรรกะของการเล่น เป็นชุดของแบบแผนเกี่ยวกับการเล่น ที่ช่วยแนะนำให้ผู้เล่นเลือกตัดสินใจที่ดีกว่าเพื่อแก้ไขปัญหาในแต่ละสถานการณ์การเล่นได้อย่างรวดเร็ว ช่วยกำหนดให้ผู้เล่นเลือกยุทธวิธีที่ต้องการปฏิบัติการได้ถูกต้องตามหลักการและช่วยป้องกันไม่ให้ผู้เล่นเลือกใช้ยุทธวิธีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อทีม เป็นปฏิบัติการโดยพฤติกรรมด้านทักษะ ยุทธวิธี และความรู้ เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้เล่น ผู้เล่นจึงจำเป็นต้องตระหนักและรับรู้ถึงหลักการดังกล่าวเพื่อลดความซับซ้อนในการสื่อสารและการปฏิบัติการตามแนวคิดของทีมซึ่งช่วยให้ผู้เล่นรับรู้ความมุ่งหมายของเพื่อนร่วมทีมในแต่ละสถานการณ์การเล่น (Teoldo et al., 2015) และช่วยในการตัดสินใจเลือกดำเนินการต่อสิ่งที่จำเป็นหลักการทางยุทธวิธีจึงมีระดับของปฏิบัติการในการเคลื่อนที่ทั่วไปและมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับปฏิกิริยาท่าทางที่ตอบสนองการเล่นของผู้เล่น กลไกการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ และรวมถึงการรับรู้และความรู้ทางยุทธวิธี (Clemente et al., 2014) ดังนั้น การฝึกให้นักกีฬามีความสามารถประยุกต์ใช้หลักการทางยุทธวิธีได้มากเท่าใดประสิทธิภาพทางยุทธวิธีของผู้เล่นและทีมในการเล่นจะดีขึ้นเท่านั้น

ประเด็นท้าทาย

กีฬาฟุตบอลในปัจจุบันใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประดิษฐ์อุปกรณ์ติดตามตัวผู้เล่นในการฝึกซ้อมและแข่งขันซึ่งช่วยให้เรามีข้อมูลสารสนเทศมากมายเกี่ยวกับพฤติกรรมการเล่นและสภาพร่างกายของผู้เล่น จึงเป็นสิ่งที่ท้าทาย คือ เราจะมีการนำข้อมูลเหล่านี้มาประยุกต์ใช้สร้างเครื่องมือเพื่อช่วยพัฒนาให้นักกีฬาหรือผู้เล่นมีความเข้าใจหลักการทางยุทธวิธี และสามารถตัดสินใจในการใช้ทักษะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การเล่นต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การเล่นของทีมดำเนินไปอย่างมี

ประสิทธิภาพบรรลุดม่งหมายของทีม โดยใช้ช่วงเวลาในการฝึกให้สั้นลงเพิ่มช่วงเวลาการเล่น (อายุของการเล่น) ให้ยาวนานขึ้น และผู้เล่นมีคุณภาพมากขึ้นได้อย่างไร

องค์ประกอบของฟุตบอล

เมื่อกล่าวถึงการเล่นฟุตบอลที่เป็นกีฬาประเภททีมซึ่งประกอบด้วยผู้เล่นและผู้รักษาประจุม 11 คน หากพิจารณาองค์ประกอบของฟุตบอลในมิติของผู้เล่นรายบุคคลย่อมพิจารณาในด้านวิธีการของทักษะ การนำทักษะมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในการเล่นของผู้เล่น และยุทธวิธีส่วนบุคคล สำหรับการพิจารณาองค์ประกอบของฟุตบอลในมิติของทีมย่อมพิจารณาจาก กลยุทธ์รูปแบบการเล่น ระบบการเล่น และยุทธวิธีของทีมที่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์การเล่น (Hughes & Bartlett, 2002) ซึ่งควรได้ทำความเข้าใจถึงความหมายขององค์ประกอบของฟุตบอลทั้งในมิติของผู้เล่นรายบุคคลและของทีมดังนี้

วิธีการของทักษะ (Techniques) คือลักษณะที่เป็นรายละเอียดทางวิธีการที่ใช้ในการเคลื่อนไหว/ปฏิบัติการทางกายภาพขั้นพื้นฐานของทักษะ (Rampinini et al., 2009)

ทักษะ (Skills) คือความสามารถของนักกีฬาในการเลือกและใช้วิธีการของทักษะได้อย่างเหมาะสม ในเวลาที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ได้อย่างถูกต้องราบรื่นและประสบความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอโดยเป็นการใช้ความพยายามน้อยที่สุด ซึ่งนักกีฬาจะใช้ทักษะของตนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเล่นกีฬา (McMorris, 2004, p. 11)

ยุทธวิธีส่วนบุคคล (Individual Tactics) เป็นสมรรถนะของผู้เล่นที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรับรู้สถานการณ์ในการเล่นเพื่อจัดตำแหน่งการเล่นของตนเอง รวมไปถึงการคาดการณ์การเล่นและการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการเล่นได้อย่างถูกต้อง (Roca et al., 2012)

กลยุทธ์ (Strategy) คือ แผนการเล่นที่เตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนการแข่งขัน โดยพิจารณาถึงรูปแบบการเล่น หน้าที่ของผู้เล่นแต่ละคน และโครงสร้างหรือระบบการเล่นของทีม รวมทั้งการพิจารณาถึงคุณสมบัติหรือลักษณะเฉพาะของทีมฝ่ายตรงข้ามที่จะแข่งขันในครั้งนั้นด้วย เป็นชุดหรือคำสั่งตามลำดับขั้นตอนที่แน่นอนซึ่งใช้ในการแก้ปัญหาที่สมบูรณ์สำหรับการเล่น เป็นแนวคิดที่บอกผู้เล่นว่าต้องทำอะไรกับทุกสถานการณ์ที่เป็นไปได้ตลอดทั้งการเล่น (Hewitt et al., 2016)

รูปแบบการเล่น (Style of Play) คือ พฤติกรรมการเล่นทั่วไปของทั้งทีมในการเล่นรุกและการเล่นรับเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเล่น เป็นแนวทางในการเล่นที่สอดคล้องกับปรัชญาฟุตบอลและกลยุทธ์ของทีม ซึ่งเป็นรูปแบบการเล่นที่เฉพาะของทีมที่แสดงให้เห็นระหว่างการเล่นที่เป็นการแข่งขัน เช่น การเล่นรุกโดยตรง หรือการเล่นรุกรอบคองบอล เมื่อทีมเป็นฝ่ายรุก และเล่นรับกดดันในแดนรุก หรือเล่นรับกดดันในแดนรับ เมื่อทีมเป็นฝ่ายรับ (Fernandez-Navarro et al., 2016)

ระบบการเล่น (System of Play) เป็นเครื่องมือที่ทีมใช้ในการระบุพื้นที่ บทบาท และความรับผิดชอบของผู้เล่นในสนามแต่ละตำแหน่งตามรูปแบบการเล่นฟุตบอลของทีม (Carling, 2011)

สถานการณ์การเล่น (Phase of Play) เป็นช่วงสถานการณ์ที่ระบุสถานภาพของทีมในการเล่นมี 5 สถานการณ์ คือ เป็นฝ่ายรุกเมื่อทีมครอบครองบอล กำลังเป็นฝ่ายรับเมื่อทีมกำลังเสียการครอบครองบอล เป็นฝ่ายรับเมื่อทีมฝ่ายตรงข้ามครอบครองบอล และกำลังเป็นฝ่ายรุกเมื่อทีมฝ่ายตรงข้ามกำลังเสียการครอบครองบอล รวมถึงสถานการณ์พิเศษที่เป็นสถานการณ์ในการเล่นลูกนอกการเล่น (Delgado-Bordonau & Mendez-Villanueva, 2012)

ยุทธวิธีเป็นกลุ่มและเป็นทีม (Group Tactic & Team Tactic) เป็นปฏิบัติการในการเล่นรุก และการเล่นรับที่เฉพาะเจาะจงซึ่งใช้ในการแก้ปัญหาทันทีเพื่อเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของทีมตรงข้าม เป็นปฏิบัติการเฉพาะเพื่อเติมเต็มส่วนที่สำคัญของกลยุทธ์ ยุทธวิธีประกอบด้วย ยุทธวิธีเป็นกลุ่ม และยุทธวิธีเป็นทีมที่เป็นหลักการในการเล่นรุกและเล่นรับ (Taylor et al., 2005)

หลักการเล่น (Principle of Play) คือ ยุทธวิธีพื้นฐานที่ทีมใช้เพื่อปรับให้เข้ากับสถานการณ์ทางยุทธวิธีระหว่างการเล่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยแนวคิดที่ผู้ฝึกสอนใช้เพื่อมุ่งเน้นวัตถุประสงค์ของทีมและเพื่อประเมินประสิทธิภาพของผู้เล่นในสนาม นอกจากนั้นการเข้าใจหลักการพื้นฐานของการเล่นยังช่วยให้ผู้ฝึกสอนสามารถปรับปรุงแก้ไขและให้คำแนะนำการเคลื่อนที่และการตัดสินใจของผู้เล่นในทีมได้อย่างถูกต้องอีกด้วย (Costa et al., 2011)

หลักการทางยุทธวิธี

ฟุตบอลเป็นการเล่นรุกโจมตี (invasion games) ที่ใช้เท้าและส่วนของร่างกายที่ไม่ผิวกายในการเล่น ซึ่งทีมที่ครอบครองบอลต้องบุกไปโจมตีฝ่ายตรงข้ามเพื่อยิงประตู (ทำคะแนน) โดยมีเป้าหมายที่การยิงประตูให้ได้มากกว่าฝ่ายตรงข้ามภายในกรอบเวลาที่กำหนด ฟุตบอลจึงประกอบด้วยการเล่นรุกโจมตีและการประสานงานการเล่นภายในทีมตนเอง ทั้งสองทีมจึงนับเป็นหัวใจสำคัญของกีฬานี้ เพราะทั้งสองทีมต้องชิงความได้เปรียบของพื้นที่ว่างภายในสนามและจังหวะเวลาที่จะใช้เพื่อการตัดสินใจในการเล่น (Carling et al., 2005) ดังนั้น การจะเล่นฟุตบอลให้บรรลุตามจุดประสงค์ได้จึงต้องนำทักษะและยุทธวิธีมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการจัดการพื้นที่ว่าง เวลา เพื่อนร่วมทีม ลูกบอล และคู่ต่อสู้ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์การเล่น จะต้องให้ความสำคัญต่อตำแหน่งของเป้าหมายหรือประตู ตลอดจนประเภทของการเล่นและมิติของสนามเพื่อกำหนดทักษะและยุทธวิธีในการเล่นให้สอดคล้องกับพื้นที่ของสนาม เพราะข้อมูลเหล่านี้คือข้อจำกัดที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนต่อปฏิบัติการด้านทักษะและพฤติกรรมทางยุทธวิธีของความพยายามที่จะทำให้ทีมบรรลุสู่เป้าหมายแห่งชัยชนะ ด้วยเหตุนี้จึงมีการวิเคราะห์รูปแบบที่เป็นหลักการทางยุทธวิธีพื้นฐานของทีมเพื่อสร้างความเข้าใจให้ได้ว่าผู้เล่นควรปฏิบัติการร่วมกันอย่างไรเพื่อทำให้ทั้งทีมเล่นได้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Castellano et al., 2013)

ประเภทของหลักการทางยุทธวิธี

ในปี ค.ศ. 1967 สมาคมฟุตบอลอังกฤษหรือที่เรียกว่า “The FA” ได้ตีพิมพ์คู่มือชื่อ “The FA Guide to Training and Coaching” ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นหลักการทางยุทธวิธีพื้นฐานของทีมทั้งในขณะที่เป็นฝ่ายรุกและทีมเป็นฝ่ายรับเขียนโดย Wade (1967) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการผู้ฝึกสอนฟุตบอลในขณะนั้น หนังสือเล่มนี้กลายเป็นคัมภีร์สำหรับผู้ฝึกสอนฟุตบอลรุ่นต่อมาโดยมีหลักการเมื่อทีมเป็นฝ่ายรับ (1) การกดดันและถ่วงเวลา (2) การคุ้มกันเพื่อนร่วมทีม (3) การมีสมาธิ (4) การจำกัดปิดกั้นพื้นที่ว่าง (5) การมีวินัยและความยับยั้ง และเมื่อทีมเป็นฝ่ายรุก (1) การเล่นเกมหลอกลวง (2) การสนับสนุนการเล่นรุก (3) การเคลื่อนที่ (4) การเล่นเกมให้กว้าง และ (5) การใช้ความคิดสร้างสรรค์

Costa et al. (2009) ได้รวบรวมแนวคิดซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าเป็นโครงสร้างทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางยุทธวิธีในการเล่นฟุตบอลของผู้เล่น เป็นหลักการทางยุทธวิธีซึ่งประกอบด้วยหลักการทั่วไป หลักการดำเนินการ และหลักการปฏิบัติการ นอกจากนั้นยังได้เสนอหลักการปฏิบัติการทางยุทธวิธีเพิ่มในสถานการณ์เมื่อทีมเป็นฝ่ายรับและเมื่อทีมเป็นฝ่ายรุกอีกอย่างละหนึ่งประการ คือ การรวมพลังการเล่นรับ และการรวมพลังการเล่นรุก

หลักการทางยุทธวิธีทั่วไป เป็นหลักการที่ผู้เล่นต้องปฏิบัติตามในการเล่นในสถานการณ์การเล่นต่างๆ โดยมีแนวคิด 3 ประการที่มาจากความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ว่างกับจำนวนผู้เล่น และระหว่างเพื่อนร่วมทีมกับผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามภายในพื้นที่ที่มีการเล่นบอล คือ (1) ไม่ยอมให้มีจำนวนผู้เล่นที่น้อยกว่า (2) หลีกเลี่ยงจำนวนผู้เล่นที่เท่ากัน และ (3) แสวงหาจำนวนผู้เล่นที่มากกว่า

หลักการดำเนินการทางยุทธวิธี เป็นการดำเนินการที่มีความจำเป็นต่อการจัดการกับสถานการณ์ประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทซึ่งเกี่ยวข้องกับแนวคิดเชิงทัศนคติใน 2 สถานการณ์การเล่น คือ ในสถานการณ์การเล่นรับ (1) ชัดขวางการรุกคืบหน้าของฝ่ายตรงข้าม (2) จำกัดพื้นที่ว่างที่เป็นอันตรายต่อการเล่น (3) ปกป้องประตูของทีม (4) ทำให้ไม่เกิดสถานการณ์การยิงประตู (5) แยกบอลกลับคืนมาครอบครอง และในสถานการณ์การเล่นรุก (1) รักษาการครอบครองบอล (2) สร้างเกมการเล่นรุก (3) รุกไปข้างหน้าสู่แดนรุกของฝ่ายรุก (4) สร้างโอกาสในการยิงประตู และ (5) ยิงประตู

หลักการปฏิบัติการทางยุทธวิธีหรือหลักการเล่น เป็นชุดของหลักการที่เป็นกฎพื้นฐานและเป็นคำแนะนำสำหรับปฏิบัติการของผู้เล่นและทีมใน 2 สถานการณ์การเล่น คือ เมื่อทีมเป็นฝ่ายรุกและเมื่อทีมเป็นฝ่ายรับ เพื่อทำลายความสมดุลของการจัดการทีมของฝ่ายตรงข้ามและช่วยให้ทีมสามารถจัดการทีมได้อย่างสมดุลและมั่นคงซึ่งจะนำไปสู่การเข้าเล่นในพื้นที่เล่นบอลได้อย่างเหมาะสม โดยมีหัวข้อที่เป็นหลักการปฏิบัติการ 5 ประการ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละช่วงสถานการณ์ในการเล่นรับมีหลักการเล่นคือ (1) การถ่วงเวลาการเล่นรุก (2) การคุ้มกันเพื่อนร่วมทีม (3) การมีความสมดุล (4) การมีสมาธิ (5) การรวมพลังการเล่นรับ ในการเล่นรุกมีหลักการเล่น คือ (1) การเล่นทะลุทะลวง (2) การเคลื่อนที่แนวลึก (3) การสนับสนุนการเล่นรุก (4) การเล่นให้กว้างและลึก (5) การรวมพลังการเล่นรุก

การนำเสนอหลักการทางยุทธวิธีในบทความนี้จะนำเสนอหลักการดำเนินการทางยุทธวิธีเมื่อทีมเป็นฝ่ายรุกและฝ่ายรับเป็นด้านละ 6 หลักการ โดยการนำหลักการปฏิบัติทางยุทธวิธีซึ่ง Costa et al. ได้นำเสนอผนวกเข้ากับหลักการทางยุทธวิธีพื้นฐานที่เสนอโดย Wade ดังภาพประกอบ 1 ที่มีรายละเอียดของหลักการปฏิบัติการทางยุทธวิธี ดังนี้

ทีมเป็นฝ่ายรุก หลักการเล่นที่ 1 การเล่นทะลุทะลวง (Penetrate)

เป็นการกระทำของผู้เล่นฝ่ายรุกที่จะพยายามฝ่าแนวการเล่นรับเข้าไปด้วยการเลี้ยงบอล, การยิงประตู, การพาบอลเคลื่อนที่ไปข้างหน้า หรือการส่งบอล เมื่อสามารถแย่งบอลกลับมาครอบครองได้ สิ่งแรกสำหรับผู้เล่นที่ครอบครองจะต้องคิดถึงคือการยิงประตู หากผู้เล่นไม่สามารถยิงประตูได้ก็ควรมองหาผู้เล่นกองหน้าหรือเพื่อนร่วมทีมคนอื่นที่อยู่ด้านหน้าและไม่ถูกประกบตัวหรืออยู่ในตำแหน่งที่ได้เปรียบเพื่อส่งบอลให้ โดยเป็นการส่งบอลผ่านผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามลึกไปด้านหน้าให้เข้าใกล้ประตูฝ่ายตรงข้ามซึ่งเป็นการสร้างโอกาสในการยิงประตู

ทีมเป็นฝ่ายรับ หลักการเล่นที่ 1 การกดดัน, การถ่วงเวลา (Pressure, Delay)

ทันทีที่ทีมสูญเสียการครอบครองบอล ทีมฝ่ายรับต้องทำทุกอย่างเพื่อป้องกันการการเล่นรุกได้กลับโดยฉับพลัน หากเป็นไปได้ผู้เล่นควรไล่ล่าเอาบอลคืนทันทีเพื่อช่วยถ่วงหรือชะลอการเล่นรุกด้วยการปิดบังเส้นทางส่งบอลหรือปิดกั้นโอกาสที่ฝ่ายตรงข้ามจะเล่นบอลไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว เพื่อช่วยให้ทีมมีเวลาในการจัดการแนวการเล่นรับ อย่างไรก็ตาม ผู้เล่นฝ่ายรับที่อยู่ใกล้ลูกบอลมากที่สุดอาจไม่สามารถเข้ากดดันผู้เล่นฝ่ายรุกที่ครอบครองได้หากต้องเผชิญหน้ากับผู้เล่นฝ่ายรุก 2 คน ในสถานการณ์เช่นนี้ผู้เล่นฝ่ายรับที่ทำการถ่วงเวลาการเล่นรุกควรจัดตำแหน่งตนเองให้มองเห็นผู้เล่นฝ่ายรุกทั้ง 2 คนเล่นอยู่ทางด้านหน้าของผู้เล่นฝ่ายรับด้วยการถอยตามเพื่อรักษาระยะไม่ให้ถูกตัดออกจากการเล่นรับ

ทีมเป็นฝ่ายรุก หลักการเล่นที่ 2 การสนับสนุนการเล่นรุก (Support)

เป็นการที่ผู้เล่นฝ่ายรุกที่ครอบครองได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมทีมเพื่อรักษาการครอบครองบอลของทีม การสนับสนุนการเล่นรุกสามารถทำได้ทั้งด้านหน้า, ด้านหลัง และด้านข้างของผู้เล่นที่ครอบครอง รูปทรงแรกของการเล่นตามรูปแบบทางยุทธวิธีการเล่นจะถูกสร้างขึ้นในรูปทรงสามเหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนกระจายออกมาจากตำแหน่งของผู้เล่นที่กำลังครอบครองบอลซึ่งเป็นพื้นที่ว่างและมีช่องทางส่งบอลที่ผู้เล่นที่ครอบครองสามารถส่งบอลไปให้ได้ ผู้เล่นที่สนับสนุนการเล่นรุกจะต้องทำการตัดสินใจใน 2 ประการหลักคือ จะต้องค้นหาระยะทางที่เหมาะสมระหว่างผู้สนับสนุนการเล่นรุกกับผู้เล่นที่กำลังครอบครอง และจะต้องหาตำแหน่งที่มีมุมที่เหมาะสม ระยะและมุมของการสนับสนุนการเล่นรุกที่ถูกต้องมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การสนับสนุนการเล่นรุกประสบผลสำเร็จ

ทีมเป็นฝ่ายรับ หลักการเล่นที่ 2 การคุ้มกันเพื่อนร่วมทีม (Coverage)

เป็นการจัดการการเล่นที่ด้านหลังของผู้เล่นฝ่ายรับที่เข้าทำการขวางหรือกดดันผู้เล่นฝ่ายรุกที่ครอบครอง คล้ายกับการสนับสนุนเพื่อนร่วมทีมของผู้เล่นฝ่ายรุกที่ครอบครอง ผู้เล่นฝ่ายรับต้องคุ้มกันเพื่อนร่วมทีมที่เข้าชะลอหรือกดดันการเล่นของผู้เล่นฝ่ายรุกที่ครอบครอง ฝ่ายรับจะคุ้มกันผู้เล่นโดยผู้เล่นฝ่ายรับที่อยู่ใกล้ที่สุดและพยายามทำให้มีระยะที่ใกล้ที่สุด ระยะของการทำการคุ้มกันนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณใดของสนาม ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าการคุ้มกันเพื่อนร่วมทีมที่เข้าชะลอหรือ

กตดันการเล่นรุกจะมีระยะใกล้กว่าการเล่นรับ เพราะผู้เล่นฝ่ายรุกจะพยายามสร้างพื้นที่ว่างในการเล่นรุก ส่วนผู้เล่นฝ่ายรับจะพยายามจำกัดพื้นที่ว่างในการเล่นรุกของฝ่ายรุก

ทีมเป็นฝ่ายรุก หลักการเล่นที่ 3 การใช้ความกว้างและความยาวของสนาม (Width and Length)

เป็นความพยายามของผู้เล่นทีมฝ่ายรุกที่จะถ่างขยายรูปทรงการเล่นรับของทีมฝ่ายตรงข้าม ซึ่งสามารถทำได้ทั้งแนวยาว (แนวลึก) และแนวกว้าง (แนวขวาง) ผู้เล่นที่อยู่ด้านหน้าจะพยายามผลักดันให้แนวการเล่นรับของฝ่ายตรงข้ามถอยกลับไปที่ใกล้ที่สุดจากตำแหน่งของผู้เล่นฝ่ายรับคนแรกที่ขวางผู้เล่นฝ่ายรุกที่ครองบอลเพื่อให้แนวการเล่นรับของฝ่ายตรงข้ามตั้งอยู่ห่างกันและเกิดพื้นที่ว่างระหว่างแถวให้ผู้เล่นฝ่ายรุกแทรกเข้าไปเล่นในพื้นที่ว่างนั้นได้สะดวก แต่วิธีการที่สำคัญที่สุดในการถ่างขยายแนวการเล่นรับ คือการใช้ความกว้างของสนาม ผู้เล่นฝ่ายรุกจะใช้ประโยชน์จากความกว้างของสนามเพื่อสร้างพื้นที่ว่างด้วยการทำให้รูปทรงทีมของฝ่ายรับที่มีความกระชับคั่นพื้นที่อันตรายด้านหน้าประตูฝ่ายรับให้ถ่างขยายออกทำให้เกิดช่องขนาดใหญ่ระหว่างผู้เล่นในแถวของแนวการเล่นรับ ด้วยการเล่นลักษณะนี้ผู้เล่นฝ่ายรุกที่อยู่ในแนวกว้างจะสร้างพื้นที่ว่างเพื่อรับบอลและพร้อมจะเล่นบอลต่อไปข้างหน้าหรือเป็นการชักนำพาผู้เล่นฝ่ายรับตามประกบตัวออกมาด้านนอกซึ่งทำให้เกิดพื้นที่ว่างด้านในระหว่างผู้เล่นฝ่ายรับที่ช่วยให้เพื่อนร่วมทีมหรือลูกบอลสามารถเคลื่อนที่ผ่านเข้าไปได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มพื้นที่ในการเล่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทีมเป็นฝ่ายรับ หลักการเล่นที่ 3 การสร้างความกระชับของทีม (Compactness)

หมายถึง การที่ผู้เล่นฝ่ายรับกลับเข้าคั่นพื้นที่ด้านหน้าประตูและจัดการการเล่นรับของทีม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดเวลาและพื้นที่การเล่นของฝ่ายรุกด้วยการรวมกำลังการเล่นรับในพื้นที่การเล่นบอล เมื่อผู้เล่นอยู่ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนจากการเล่นรุกเป็นการเล่นรับ วัตถุประสงค์การเล่นจึงต้องถูกปรับเปลี่ยนไปทันที ผู้เล่นฝ่ายรับที่ไม่อยู่ในตำแหน่งการเล่นรับขณะนั้นจะต้องเร่งรีบกลับเข้าคั่นพื้นที่รูปกรวยบริเวณกลางสนามด้านหน้าประตูของทีมตามตำแหน่งที่ถูกกำหนดไว้เมื่อทีมเป็นฝ่ายรับ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เล่นฝ่ายรุกสามารถเล่นรุกโดยตรงเข้าไปสู่ด้านหน้าประตูของฝ่ายรับได้

ทีมเป็นฝ่ายรุก หลักการเล่นที่ 4 มีการเคลื่อนที่ (Mobility)

เป็นการวิ่งไปยังพื้นที่ต่างๆ ในสนามของผู้เล่นฝ่ายรุกเพื่อหลบหนีจากการถูกตามประกบตัวหรือเพื่อลากผู้เล่นฝ่ายรับให้หลุดออกจากตำแหน่งการป้องกันที่ดีของพวกเขา การวิ่งขณะไม่มีบอลจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ วิ่งเพื่อสร้างพื้นที่ว่าง และวิ่งเพื่อเข้าไปเล่นในพื้นที่ว่าง ความเร็วในการเคลื่อนที่และความสามารถในการสลับตำแหน่งการเล่นของผู้เล่นมีความสำคัญในการเล่นฟุตบอลสมัยใหม่ การเคลื่อนที่ไปด้านหน้า ด้านข้าง หรือทแยงมุมในขณะที่มีและไม่มีบอลจะส่งผลให้ฝ่ายตรงข้ามต้องปรับจัดตำแหน่งของตนเองตามซึ่งสามารถทำให้โครงสร้างของการเล่นรับเสียสมดุลได้ อีกทั้งยังสร้างความสับสนให้กับผู้เล่นฝ่ายรับ เพราะเป็นการบังคับให้ผู้เล่นฝ่ายรับต้องเลือกระหว่างคั่นพื้นที่ว่างที่สำคัญต่อการเล่นหรือติดตามการเคลื่อนที่ของผู้เล่นฝ่ายรุกเพื่อรักษารูปทรงการเล่นรุกของทีม การวิ่งสลับตำแหน่งของผู้เล่นจึงต้องการความเข้าใจที่ดีของผู้เล่นฝ่ายรุก เพราะทีมอาจถูกเล่นรุกได้กลับโดยฉับพลันได้เมื่อทีมเสียการครอบครองบอลขณะที่ผู้เล่นไม่อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง

ทีมเป็นฝ่ายรับ หลักการเล่นที่ 4 การรักษาความสมดุลของทีม (Balance)

ความสมดุลของทีมนั้นจะเกิดขึ้นได้จากผู้เล่นที่มีความเข้าใจต่อมุมมองด้านโครงสร้างของทีมและหน้าที่ของผู้เล่น มุมมองแรกเป็นข้อสันนิษฐานที่ว่าจัดการการเล่นรับของทีมควรมีจำนวนผู้เล่นมากกว่า หรืออย่างน้อยต้องแน่ใจว่ามีผู้เล่นเท่าเทียมกันในพื้นที่การเล่นบอลเมื่อฝ่ายรับได้จัดตำแหน่งตนเองให้อยู่ระหว่างลูกบอลกับประตูของทีม มุมมองที่สองเกี่ยวข้องกับ การดำเนินการปรับจัดตำแหน่งการเล่นรับใหม่ให้สัมพันธ์กับการเคลื่อนที่ของฝ่ายตรงข้าม หลักการเล่นรับโดยการรักษาความสมดุลของทีมต้องถูกนำมาใช้เพื่อต่อต้านการวิ่งของผู้เล่นฝ่ายรุกและเพื่อรักษารูปทรงในการเล่นรับของทีมให้กระชับมั่นคง เป็นการรวมกำลังการเล่นรับในพื้นที่การเล่นบอล ผู้เล่นฝ่ายรับทุกคนที่อยู่ตรงข้ามสนามของพื้นที่การเล่นบอลต้องค้นหาและปรับจัดตำแหน่งตนเองเพื่อสร้างความสมดุลการเล่นรับของทีม

ทีมเป็นฝ่ายรุก หลักการเล่นที่ 5 การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า/ความคิดสร้างสรรค์ (Improvisation/Creativity)

ผู้เล่นฝ่ายรุกจะพยายามทำลายการเล่นรับโดยใช้ปัจจัยซึ่งสามารถสร้างความประหลาดใจที่เป็นทักษะของผู้เล่น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้วยทักษะซึ่งสร้างความประหลาดใจเป็นหลักการเล่นที่สร้างความตื่นเต้นได้มากที่สุด และจะมีประสิทธิภาพต่อการเล่นรุกมากที่สุดในการเล่นของสนาม การเล่นแบบเสี่ยงด้วยความคิดสร้างสรรค์ในการเล่นของสนามเป็นความเสี่ยงที่มีรอบจำกัด เพราะเมื่อเกิดการเสียการครอบครองบอลจากการเสี่ยงในการเล่นของสนาม ฝ่ายตรงข้ามยังคงต้องใช้ความพยายามเล่นบอลรุกผ่านอีก 2 แดนของสนามจึงจะสามารถยิงประตูได้ ขณะเดียวกันความพยายามที่จะเลี้ยงบอล ตอกสั้นส่งบอล และใช้การล่อลวงต่างๆ ในแดนรับและในแดนกลางของสนาม ควรใช้ทักษะที่สร้างความประหลาดใจลดน้อยลงและไม่สนับสนุนให้มีการเล่นหรืออาจเล่นได้เฉพาะผู้ที่มีความชำนาญเท่านั้น เพราะการขาดการระมัดระวังและเล่นเสี่ยงจนทำให้เสียการครอบครองบอลในแดนนี้อาจเป็นอันตรายที่มีความเสียหายสูงจากการเล่นรุกได้กลับโดยฉับพลันของฝ่ายตรงข้าม

ทีมเป็นฝ่ายรับ หลักการเล่นที่ 5 มีวินัย/ความยับยั้ง (Discipline/Patience)

ผู้เล่นจะต้องมีวินัยและเล่น “ภายใต้ความอดกลั้น” เมื่อเป็นฝ่ายรับ นอกจากนี้ควรหลีกเลี่ยงการเข้าแย่งบอลอย่างรุนแรงขาดความยับยั้งเมื่อพยายามที่จะคลายแรงกดดันในพื้นที่ใกล้กับประตูทีมฝ่ายรับ หากทีมฝ่ายรับได้ปฏิบัติตามหลักการเล่นเมื่อทีมเป็นฝ่ายรับใน 4 หลักการแรกย่อมสามารถรับรู้ได้ว่าตนเองควรอยู่ที่ตำแหน่งไหนของรูปทรงการเล่นรับที่ดีของทีมที่จะสามารถปฏิบัติการได้ดีที่สุดในจังหวะต่างๆ ของสถานการณ์การเล่นรับ ความเป็นจริงของการเล่นฟุตบอลจะเกี่ยวข้องกับความท้าทายที่ผู้เล่นต้องต่อต้านผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามและทีมต้องพยายามปิดกั้นพื้นที่เพื่อสร้างความกระชับแน่นหนา ทำให้ทีมคู่แข่งไม่มีหรือหมดความสามารถอันจนหนทางที่จะเล่นรุกทะลุทะลวงเข้ามาและทำให้ทีมได้รับชัยชนะด้วยความมั่นใจและแน่นอนจากสมรรถนะของผู้เล่นและยุทธวิธีของทีม

ทีมเป็นฝ่ายรุก หลักการเล่นที่ 6 การรวมพลังการเล่นรุก (Offensive Unity)

หลักการของการรวมพลังการเล่นรูกนั้นจะเกี่ยวข้องอย่างสูงต่อความเข้าใจในการเล่นและรูปแบบการเล่นที่ทีมนำมาใช้ หลักการนี้ถูกกำหนดขึ้นจากความรู้ของผู้เล่นและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเคลื่อนที่ ข้อจำกัด และตำแหน่งที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเพื่อนร่วมทีม ลูกบอล และคู่ต่อสู้ ผู้เล่นจึงควรแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในยุทธวิธีโดยมีเป้าหมายที่จะเสริมสภาพความแข็งแกร่งของทีม ดังนั้นเพื่อรักษาประสิทธิภาพและความสมดุลของรูปทรงการเล่นรุกของทีมระหว่างความยาวและความกว้างในการเล่นรุก จึงจำเป็นที่ผู้เล่นต้องเล่นร่วมกันทั้งทีมเป็นทีมไม่แยกเป็นส่วนออกจากกัน

ทีมเป็นฝ่ายรับ หลักการเล่นที่ 6 การรวมพลังการเล่นรับ (Defensive Unity)

หลักการของการรวมพลังในการเล่นรับจะเกี่ยวข้องอย่างสูงกับความเข้าใจในการเล่นและรูปแบบการเล่นที่ทีมนำมาใช้ แนวคิดของการรวมพลังในการเล่นรับของทีมเกิดจากการตระหนักรู้ของผู้เล่นทุกคนเกี่ยวกับความสำคัญของการเคลื่อนที่ ข้อจำกัด และตำแหน่งของผู้เล่นที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนร่วมทีม ลูกบอล และคู่ต่อสู้ แนวทางของหลักการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการประสานงานกันของแนวคิดและพฤติกรรมด้านทักษะและยุทธวิธีของผู้เล่น นอกจากนั้นยังช่วยให้ทีมสามารถสร้างความสมดุลและปรับสมดุลอัตราส่วนด้านจำนวนผู้เล่นในวิธีการเล่นรับได้อย่างต่อเนื่องและเป็นอัตโนมัติตามโครงสร้างทีมที่กำหนดไว้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ของการเล่น แรงกดดันของฝ่ายรับและการลดลงของพื้นที่ว่างจะไปลดเวลาที่มีต่อการตัดสินใจในการดำเนินการที่อาจนำไปสู่ความผิดพลาดทางวิธีการหรือยุทธวิธีของฝ่ายรุก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการแย่งบอลคืนมาหรือการกลับมาถึงของผู้เล่นฝ่ายรับที่ทำให้มีจำนวนผู้เล่นมากขึ้นในการเล่นรับ

ในการเล่นฟุตบอลผู้เล่นจำเป็นต้องเลือกวิธีที่จะปฏิบัติการและตัดสินใจดำเนินการในวิธีการนั้นด้วยความเร็วและแม่นยำ เพราะความสามารถที่มากจากการรับรู้และสามารถคาดการณ์เพื่อทำการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำมีความสำคัญต่อการปฏิบัติการของนักกีฬาที่มีความเชี่ยวชาญระดับสูง และเมื่อกล่าวถึงทักษะที่เป็นยุทธวิธีส่วนบุคคล จะดูได้จาก 3 ขั้นตอนที่แตกต่างกันในทุกสถานการณ์การเล่น คือ (1) การรับรู้ ที่เป็นข้อมูลการเล่นที่ผู้เล่นได้รวบรวมไว้ (2) การตัดสินใจ ที่ผู้เล่นต้อง

ตัดสินใจทำอะไรจากข้อมูลที่มีอยู่ (3) ปฏิบัติการโดยผู้เล่นได้ปฏิบัติการอย่างไรจากการตัดสินใจ (Williams, 2000) ดังนั้น การนำยุทธวิธีส่วนบุคคลประกอบเข้ากับหลักการทางยุทธวิธีและสร้างเป็นแบบจำลองจึงช่วยให้ผู้เล่น ผู้ฝึกสอน และผู้ที่สนใจมีความเข้าใจต่อทางเลือกในการตัดสินใจตามหลักการทางยุทธวิธีในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ดัง Figure 1

Figure 1

Modeling tactical principles of playing football according to the situation: general principles; principles of action when the team is offensive and defensive; principles of operation when the team is offensive and defensive

แบบจำลองหลักการทางยุทธวิธีการเล่นฟุตบอลตามสถานการณ์: หลักการทั่วไป; หลักการดำเนินการเมื่อทีมเป็นฝ่ายรุกและรับ; หลักการปฏิบัติการเมื่อทีมเป็นฝ่ายรุกและรับ

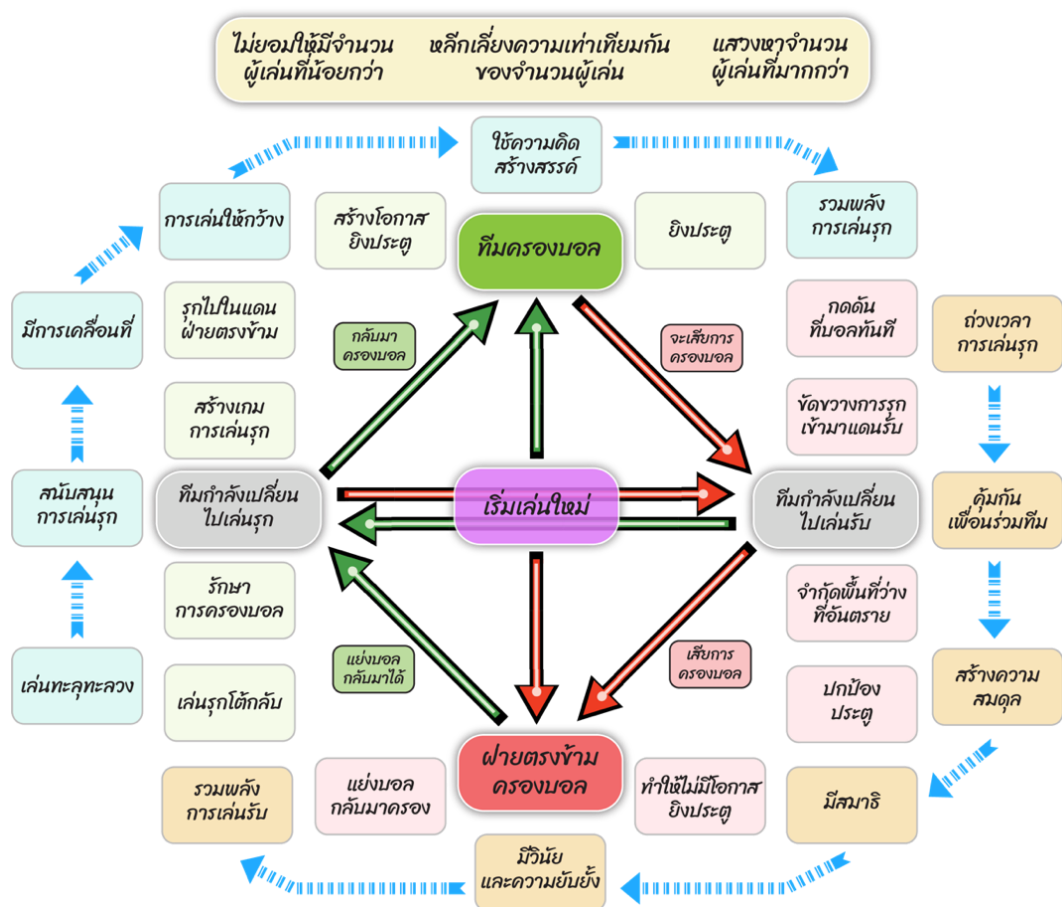
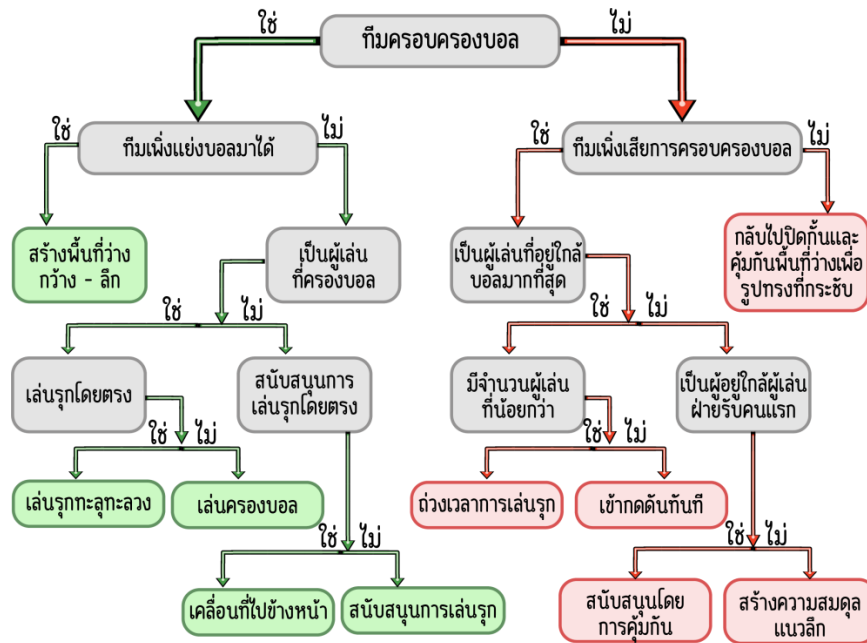


Figure 2

Alternative models for deciding on tactical operations based on play scenarios.

แบบจำลองทางเลือกในการตัดสินใจต่อปฏิบัติการทางยุทธวิธีตามสถานการณ์การเล่น



การฝึกเพื่อพัฒนาหลักการทางยุทธวิธี

การฝึกเพื่อพัฒนาหลักการทางยุทธวิธีเป็นการฝึกเพื่อสร้างทักษะการรับรู้ ทักษะการตัดสินใจ และทักษะปฏิบัติการ ที่ถูกต้องแก่ผู้เล่น โดยจะทำการฝึกทั้งยุทธวิธีที่เป็นรายบุคคล ยุทธวิธีเป็นกลุ่ม และยุทธวิธีเป็นทีม ด้วยการฝึกการเล่นในสนามขนาดเล็ก (Small Size Game) ที่จำลองขนาดสนามการเล่นและหรือจำนวนผู้เล่นให้มีขนาดเล็กลง แล้วกำหนดตำแหน่งของผู้เล่น (Position), หน้าที่ของผู้เล่นตามตำแหน่ง (Function), สถานการณ์ของการเล่น (Phase), พื้นที่หรือแดนของการเล่น (Third) และอาจรวมไปถึงฉากทัศน์ที่เป็นสถานการณ์พิเศษในการเล่น (Specific Scenarios) ประโยชน์ของการเล่นในสนามขนาดเล็ก คือ พัฒนาการตัดสินใจที่รวดเร็วและการรับรู้ทางยุทธวิธี ผู้เล่นต้องประเมินสถานการณ์ตลอดเวลาและตัดสินใจในเสี้ยววินาที เพื่อเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม, พัฒนาทักษะและวิธีการส่วนบุคคล เพราะผู้เล่นได้สัมผัสลูกบอลมากขึ้นจึงสามารถฝึกและปรับตัวให้สร้างความสามารถในการบังคับควบคุมบอลได้ดีขึ้น, จำลองสถานการณ์การแข่งขันจริงที่มีประสิทธิภาพ เพราะพื้นที่ที่เล็กลงทำให้ผู้เล่นต้องปฏิบัติการในพื้นที่แคบๆ เพื่อสนับสนุนการครอบครองบอล การส่งบอล และการรับรู้สถานการณ์, สมรรถภาพที่ดีขึ้น เพราะต้องใช้สมรรถภาพตามการเปลี่ยนสถานการณ์ที่ค่อนข้างต่อเนื่องและมีความเข้มข้นสูง, การมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเมื่อมีผู้เล่นในสนามน้อยลง ผู้เล่นมีส่วนร่วมในการเล่นมากขึ้นและได้สัมผัสบอลมากขึ้น, สร้างความสนุกสนานให้กับผู้เล่น ลักษณะที่รวดเร็วของการเล่นในสนามเล็กช่วยพัฒนาประสิทธิภาพเชิงบวกและการมีส่วนร่วมจะเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดสร้างสรรค์, ใช้เวลาอย่างมีค่าและมีประสิทธิภาพ การฝึกในสนามเล็กใช้เวลาน้อยกว่าการแข่งขันจริง จึงสามารถปฏิบัติซ้ำได้มากขึ้นและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ภายในกรอบเวลาที่จำกัด ตัวอย่างการฝึก เช่น การฝึกเพื่อสร้างเกมการเล่นรุกจากแดนรับขึ้นมาสู่แดนกลางสนาม โดยใช้พื้นที่สนามขนาดครึ่งสนามแข่งขันด้านฝ่ายรุก (ฝ่ายรับการฝึก) ใช้ประตูขนาดที่ใช้แข่งขัน ส่วนด้านฝ่ายรับ (ช่วยฝึก) ใช้ประตูขนาดเล็ก 4 ประตู วางเรียงตามความกว้างบนเส้นแบ่งครึ่งสนามให้มีระยะห่างเท่ากัน ตำแหน่งผู้เล่นฝ่ายรุกที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้รักษาประตู ผู้เล่นกองหลังกลาง ขวา-ซ้าย, ผู้เล่นกองหลังด้านข้าง ขวา-ซ้าย, และผู้เล่นกองกลาง ขวา-ซ้าย รวม 7 คน ผู้เล่นฝ่ายรับ

5 คน ผู้เล่นฝ่ายรุกจะเริ่มสร้างเกมรุกจากผู้รักษาประตูในแดนรับส่งลำเรียงบอลผ่านการป้องกันของผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามขึ้นมาแดนกลางสนามโดยมีเป้าหมายส่งบอลให้ผ่านประตูเล็กประตูก็ได้ที่ตั้งอยู่บนเส้นแบ่งครึ่งสนาม

สรุป (Conclusion)

หลักการทางยุทธวิธีจึงมีส่วนสำคัญที่ช่วยในการจัดระเบียบการเล่นและเพิ่มประสิทธิภาพของผู้เล่นในสนามแข่งขัน ช่วยกำหนดให้ผู้เล่นเลือกยุทธวิธีปฏิบัติการที่ต้องการจำเป็นได้ถูกต้องตามหลักการและช่วยป้องกันไม่ให้ผู้เล่นเลือกใช้ยุทธวิธีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อทีม เพื่อลดความซับซ้อนในการสื่อสารและการปฏิบัติการตามแนวคิดของทีมซึ่งช่วยให้ผู้เล่นรับรู้ความมุ่งหมายของเพื่อนร่วมทีมในแต่ละสถานการณ์การเล่น หลักการทางยุทธวิธีในสถานการณ์ที่ทีมเป็นฝ่ายรุก ประกอบด้วย (1) การเล่นทะลุทะลวง (2) การเคลื่อนที่แนวลึก (3) การสนับสนุนการเล่นรุก (4) การเล่นให้กว้างและลึก (5) การรวมพลังการเล่นรุก (6) การใช้ความคิดสร้างสรรค์ และในสถานการณ์ที่ทีมเป็นฝ่ายรับประกอบด้วย (1) การถ่วงเวลาการเล่นรุก (2) การคุ้มกันเพื่อนร่วมทีม (3) การมีความสมดุล (4) การมีสมาธิ (5) การรวมพลังการเล่นรับ (6) การมีวินัยและความยับยั้ง การฝึกเพื่อพัฒนาหลักการทางยุทธวิธีเป็นการฝึกเพื่อสร้างทักษะการรับรู้ ทักษะการตัดสินใจ และทักษะปฏิบัติการที่ถูกต้องแก่ผู้เล่น โดยจะทำการฝึกทั้งยุทธวิธีที่เป็นรายบุคคล ยุทธวิธีเป็นกลุ่ม และยุทธวิธีเป็นทีม ด้วยการฝึกการเล่นในสนามขนาดเล็ก ซึ่งจำลองขนาดสนามการเล่นและหรือจำนวนผู้เล่นให้มีขนาดเล็กลงโดยจำลองสถานการณ์การเล่น พื้นที่การเล่น และผู้เล่นตามตำแหน่งการเล่นที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางยุทธวิธียังช่วยสนับสนุนกระบวนการประเมินประสิทธิภาพทางยุทธวิธีของผู้เล่น การพิจารณาถึงพฤติกรรมที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนของทีมรวมถึงประสิทธิภาพในการแข่งขันนั้นสามารถพิจารณาได้จากตัวแปรเชิงปริมาณและคุณภาพการเล่นของผู้เล่น ช่วยให้สามารถควบคุมและตรวจสอบพฤติกรรมการเล่นและค้นพบจุดที่ควรปรับปรุงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

หลักการทางยุทธวิธีต้องใช้พฤติกรรมการเล่นของผู้เล่นที่เกี่ยวข้องกับทักษะพื้นฐานของกีฬาฟุตบอลประกอบกันเพื่อการตัดสินใจ การจะปลูกฝังหลักการทางยุทธวิธีเพื่อพัฒนาผู้เล่นให้มีทักษะการเล่นที่ฝังลึกและสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างเป็นอัตโนมัติจึงต้องมีกระบวนการพัฒนาที่เริ่มต้นให้เร็วที่สุดตามวุฒิภาวะของวัยและเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จากการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ได้ข้อสรุปว่าต้องใช้เวลา 8-10 ปี เพื่อฝึกนักกีฬาให้ก้าวไปสู่การเป็นนักกีฬาที่ยอดเยี่ยม ที่เรียกว่า “กฎ 10 ปี หรือ 10,000 ชั่วโมง” ซึ่งหมายถึงการใช้เวลาไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมงต่อวันเพื่อฝึกซ้อมทุกวันเป็นเวลา 10 ปี (Balyi & Hamilton, 2004) โดยมีข้อเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาฟุตบอลกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาโดยเฉพาะการพัฒนาทักษะฟุตบอลระดับเยาวชนเพื่อให้เติบโตมาเป็นผู้เล่นที่มีคุณภาพ คือ (1) เพิ่มจำนวนและคุณภาพของผู้เล่น (2) ทำให้มีช่วงเวลายาวนานขึ้นสำหรับผู้เล่นในการเล่น และการได้รับการฝึก (3) ปรับปรุงการฝึกให้มีคุณภาพ (4) ใช้ระบบการวัดและการประเมินคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ

References

- Baker, J., Cote, J., & Abernethy, B. (2003). Sport-specific practice and the development of expert decision-making in team ball sports. *J. Appl. Sport Psychol.*, 15(1), 12–25. doi:10.1080/10413200390180035
- Balyi, I., & Hamilton, A. (2004). *Long-term athlete development: trainability in childhood and adolescence. Windows of opportunity*. Optimal trainability, Victoria: National Coaching Institute British Columbia & Advanced Training and Performance.
- Carling, C. (2011). Influence of opposition team formation on physical and skill-related performance in a professional soccer team. *European Journal of Sport Science*, 11(3), 155-164. doi.org/10.1080/17461391.2010.499972
- Carling, C., Williams, A. M., & Reilly, T. (2005). *Handbook of Soccer Match Analysis. A Systematic Approach to Improving Performance*. London: Routledge.
- Castellano, J., Alvarez, D., Figueira, B., Coutinho, D., & Sampaio, J. (2013). Identifying the effects from the quality of opposition in a Football team positioning strategy. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 13(3), 822-832. doi.org/10.1080/24748668.2013.11868691
- Clemente, M. F., & Rocha, R. F. (2013). Teaching and soccer training: An approach through a tactical perspective. *Journal of Physical Education and Sport*, 13(1), 14–18. doi.org/10.7752/jpes.2013.01003
- Clemente, M. F., Lourenço Martins, F. M., Sousa Mendes, R., & Figueiredo, A. J. (2014). A systemic overview of football game: The principles behind the game. *Journal of Human Sport Exercise*, 9(2), 656-667.
- Costa, I. T., Garganta, J., Greco, P.J., & Mesquita, I. (2009). Tactical principles of soccer: Concepts and application. *Revista Motriz*, 15(3), 657-668.
- Costa I. T., Garganta, J., Greco P. J., & Mesquita I. (2011). Proposal for tactical assessment of soccer player's behaviour regarding core principles of the game. *Revista Motriz*, 17, 511-524a. doi.org/10.1590/S1980-65742011000300014
- Delgado-Bordonau, J., & Mendez-Villanueva, A. (2012). Tactical periodization: Mourinho's best kept secret. *Soccer NSCAA J.*, 3, 28–34.
- Fernandez-Navarro, J., Fradua, L., Zubillaga, A., Ford, P. R., & McRobert, A. P. (2016). Attacking and defensive styles of play in soccer: Analysis of Spanish and English elite teams. *J. Sports Sci.*, 34(24), 2195-2204. doi.org/10.1080/02640414.2016.1169309
- Hewitt, A., Greenham, G., & Norton, K. (2016). Game style in soccer: what is it and can we quantify it? *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 16(1), 355-372. doi.org/10.1080/24748668.2016.11868892.
- Hughes, M., & Bartlett, R. (2002). The use of performance indicators in performance analysis. *Journal of Sports Sciences*, 20(10), 739-754. doi.org/10.1080/02640410.232067560.
- McMorris, T. (2004). *Acquisition and Performance of Sports Skills*. Chichester, UK: Wiley.

- Rampinini, E., Impellizzeri, F. M., Castagna, C., Coutts, A. J., & Wisloff, U. (2009). Technical performance during soccer matches of the Italian Serie A league: Effect of fatigue and competitive level. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 12(1), 227-33. doi.org/10.1016/j.jsams.2007.10.002
- Roca, A., Williams, A. M., & Ford, P. R. (2012). Developmental activities and the acquisition of superior anticipation and decision making in soccer players. *J Sports Sci.*, 30(15), 1643–1652. doi.org/10.1080/02640414.2012.701761
- Statista. (2022). *FIFA - statistics & facts*. Retrieved from <https://www.statista.com/topics/2350/fifa/#topicOverview>
- Teoldo, I., Guilherme, J., & Garganta, J. (2015). *Training football for smart playing: On tactical performance of teams and players*. Curitiba: Appris.
- Taylor, J. B., Mellalieu, S. D., & James, N. (2005). A Comparison of individual and unit tactical behaviour and team strategy in professional soccer. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 5(2), 87-101. doi.org/10.1080/24748 668.2005.11868329
- Wade, A. (1967). *The FA guide to training and coaching*. London: Heinemann.
- Williams, A. M. (2000). Perceptual skill in soccer: Implications for talent identification and development. *Journal of Sports Sciences*, 18(9), 737-750. doi.org/10.1080/02640410050120113